

Cultuur als focus op community site

Anita Twaalfhoven

Stelt u zich voor dat u op een vrije dag een voorstelling of expositie wilt bezoeken, maar u kent het aanbod in de omgeving niet en mist gezelschap om samen mee op pad te gaan. Dan logt u via uw mobiele telefoon in op een lokaal deel van een internationale cultuursite – de ‘u bevindt zich hier’-plek – en met een eenvoudig menu kunt u een keuze maken uit het cultuuraanbod. Ook kunt u contact zoeken met een ‘culturele date’ die aan uw vraag voldoet. Al even eenvoudig is het om door te klikken naar eventuele randactiviteiten rond het kunstbezoek of inhoudelijke informatie op maat samen te stellen. En na afloop van het bezoek kunt u in een culturele chatroom ervaringen uitwisselen.

Gezien de technische ontwikkelingen in GPS en ICT is het een voor de hand liggende mogelijkheid om de publieksparticipatie te bevorderen. Maar het is nog niet of nauwelijks in praktijk gebracht. *Communities rond 't IJ*, een samenwerkingsproject tussen acht culturele instellingen rond 't IJ in Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam, wil hierin verandering brengen. Jonneke Bekkenkamp, verbonden aan de afdeling Kunst, Religie en Cultuur van de Universiteit van Amsterdam: ‘Cultuurbezoek is net zo goed een sociaal gebeuren als een cultureel gebeuren en de nieuwe multimediale technieken bieden tal van mogelijkheden om deze te combineren. De Amsterdamse IJoevers vormen daarvoor een ideale omgeving. Het gebied heeft een enorme potentie: water, haven en handel, en daar middenin een grote verscheidenheid aan cultuur. Met ambitieuze instellingen, die zich daar net gevestigd hebben.’ Zoals in het werkplan staat beschreven wil *Communities rond 't IJ* nieuwe, zogeheten virtuele en fysieke ‘communities’ verbinden met culturele instellingen als het Muziekgebouw aan 't IJ, het Stedelijk Museum CS, het Nemo en de Openbare Bibliotheek. Bij deze ‘communities’ denkt Bekkenkamp aan gemeenschappen van bewoners en bezoekers van de stad, die hun culturele profiel met elkaar verbinden. ‘Op internet zijn al talloze online netwerken van vrienden en bekenden te vinden. Denk maar aan profielsites als My Space en Hyves, dat nu al zo'n drie miljoen leden heeft die hun persoonlijke profiel met elkaar verbinden en zo een netwerk vormen.’

‘De nieuwe generatie van activiteiten wordt ook wel web 2.0 genoemd, een verzamelnaam voor sociaal gerichte websites, die in het teken staan van delen. Dat kan ook gaan om het delen van ervaringen en ontmoetingen rond muziek, film, boeken of theater.’ Ook dating is een onderdeel van web 2.0. Al gaat het bij culturele dates niet om het vinden van een partner, de matching-

Anita Twaalfhovenis hoofdredacteur van *Boekman*

Jonneke Bekkenkamp

systemen zijn wél bruikbaar. Bekkenkamp noemt in dit verband Parship, een datingsite waarop bezoekers een psychologische test invullen die een bepaald profiel van hen geeft. De mensen worden vervolgens aan de hand van bij elkaar passende profielen aan elkaar gekoppeld. ‘Dat systeem zou je ook kunnen toepassen op culturele profielen, zodat je mensen met eenzelfde smaak of belangstelling samen kunt brengen voor cultuurbezoek.’

Zo hier en daar gebeurt dit al. ‘Het CJP (Cultureel Jongeren Paspoort) biedt bijvoorbeeld MyTaste, een website waarop je kunt invullen wat je favoriete films, muzikanten of cabaretiers zijn. Druk je op de MyFriends-knop dan word je voorgesteld aan leden met min of meer dezelfde smaak. Een medialab als Mediametic biedt iets vergelijkbaars rond congressen en evenementen. Via de “community site” kunnen de netwerken al beginnen voorafgaand aan een bijeenkomst en ook na afloop weer verder gaan.’

Er zijn nog veel meer mogelijkheden op het web en het project wil bezoekers dan ook langs allerlei wegen stimuleren om elkaar in het kader van de kunsten te ontmoeten. ‘Cultuur is daarbij, om het in een slogan samen te vatten, niet enkel de locus maar vooral de focus. Mensen ontmoeten elkaar middels cultuur, zijn er actief mee bezig en verdiepen hun ideeën hierover door met elkaar van gedachten te wisselen.’ ‘Je kunt op het net ook een infrastructuur aanbieden die het bezoekers gemakkelijk maakt om zélf een combinatie van bezoeken te plannen’, vervolgt Bekkenkamp. Je wilt bijvoorbeeld met het gezin op pad, waarbij de een met een kind naar het Nemo gaat en de ander een bezoek brengt aan de Openbare Bibliotheek om vervolgens samen in de buurt te gaan eten en de dag te besluiten met een bezoek aan het Muziektheater aan ’t IJ. Dat kun je inclusief de routes, ontmoetingsplek en toegangsprijzen van tevoren vastleggen.’

Net zoals op een vliegveld of treinstation kunnen de instellingen in de omgeving op grote borden de aanvangstijden en eindtijden van de diverse activiteiten in de buurt vermelden. ‘Zodat je, terwijl je in het café op iemand wacht, kunt zien of de voorstelling van de persoon met wie je hebt afgesproken al afgelopen is.’

Heel anders van aard is een site als Second life, een virtuele wereld waar je als gebruiker met een alter ego een tweede leven volgt. ‘Maar ook hier liggen kansen voor culturele instellingen om op nieuwe manieren te communiceren met het publiek.’ Sommige instellingen, zoals de Openbare Bibliotheek, zitten al op Second life, zodat virtuele mensen daar virtuele boeken kunnen lenen. Het ligt allemaal zó voor de hand, dat het vreemd is dat het nog niet eerder is gedaan, vindt Bekkenkamp. In december moeten de eerste toepassingen op het web te vinden zijn. *Communities rond ’t IJ* is nog maar het begin. Het zou mooi zijn als het project zich na deze pilot verder verspreidt.

Over het IJ Festival 2006
fotograaf: René den Engelsman

